

at den Regel, som er opstillet i § 24, fremkalder en Del Opposition; tværtimod vilde det have forundret mig mere, om den ikke havde gjort det, thi Reglen indeholder noget Nyt og Noget, der ved første Blik støder an imod Anstuelser, der hidtil have været almindelige blandt os. Det forundrer mig derfor, som sagt, slet ikke, og Sagen har ogsaa gennemløbet omtrent den samme Historie i Proceskommissionen saavel som ogsaa i Udvalget, kan jeg gjerne tilføie. Da det er blevet bragt paa Bane af den foregaaende ærede Taler, vil jeg ikke tage i Betænkning at sige, at man i Proceskommissionen først begyndte med et Afkræftelsesystem, der ikke gif saa vidt som det, vi endte med at foreslaa; man begyndte med et Afkræftelsesystem, hvori, om jeg saa maa udtrykke mig, § 24 ikke var medtagen, men det er den fortsatte Overveelse i Kommissionen selv saavel som Betænkningen, der indkom fra forskjellige saglyndige Mænd, der ledede os til at gaa videre. Det er disse fortsatte Overveelser, der viste, at der var en Halvhed, at det var aldeles utilfredsstillende at blive staaende paa det Trin, som vi først vilde blive staaende paa, og at man, naar man vilde udrette noget Virkeligt i Henseende til det Maal, man satte sig, da maatte slaa ind paa den Vej, jeg ikke tager i Betænkning at kalde den universelle. Thi det kan gjerne være, at der ogsaa udenfor Norge og Sverrig er Stater, hvor det ikke er saa, men i alle de større europæiske Kulturlaende er det saa; saaledes i Frankrig, i Preussen og flere andre Dele af Tydskland, og saaledes i England. Der haves der Aldgang til at omstøde alle mulige Retshandeler, som i den sidste Tid førend Falliten ere flete til Kreditorernes Præjudice med den Hensigt at begunstige en Enkelt fremfor de Andre, og denne Skjæbne overgaar efter alle disse Love ogsaa Betaling af sædvanlig forfalden Gjæld med sædvanlige Betalingsmidler. Vi kom altsaa efter fortsat Overveelse til dette, at man maatte gjøre Skridtet fuldt ud og opstille den Grundsætning, den Moral, om jeg saa maa udtrykke mig, at det ikke skal være tilladeligt for en Mand i det sidste Dieblis overfor en overhængende Fallit at modtage Betaling fremfor

Andre. Vi maatte i Mod sætning til de modstaaende Anstuelser og Forestillinger opstille den Moral, at det Princip, at man sørger for sig selv og bryder sig ikke om Andre, burde og skulde skydes tilside, og at i Stedet derfor det Princip burde og skulde slaas fast, at man ikke bør gjøre Noget, som man ser og veed er til Forstyrrelse af det rette Forhold mellem Kreditorerne, og som man ser og veed kun sigter til at skaffe sig en tilfældig Begunstigelse paa Andres Regning. Denne Grundsætning, denne Moral have vi saa meget mere Anledning til at opstille, som det egentlig er den Grundsætning, vor Straffelov proklamerer. Jeg kan forstaa, at Folk gjøre det, jeg kan godt forstaa, at Folk tage deres Penge, naar de kunne faae dem i det sidste Dieblis; men jeg kan ikke forstaa, at Folk ikke skamme sig derved. Jeg kan ikke forstaa, at en Mand kan gaa hen og gjøre det med roligt Ansigt og sige, at det er fuldkommen rigtigt og forsvarligt fra alle Sider; det kan jeg ikke forstaa. Jeg kan forstaa, at man, da Loven ikke forbyder dem det, gjør det og siger: Det er undskyldeligt og rimeligt, at jeg varetager mit Liv; men jeg kan ikke forstaa, at man kalder det at handle som Gentleman. Derfor mener jeg, at man maa fastholde, at denne Moral, der ligger til Grund for Lovforslaget, og som man har vænnet sig til i de store Kulturlaende som Norge, der saavidt mulig bør gennemføres ved Lovens Magt, den bør vi ogsaa optage her. Og det have vi saa meget mere Grund til, som Straffeloven, hvad jeg alt har antydet, giver et Fingerpeg i saa Henseende. Den siger i dens § 261: „Den, som til et af de ovennævnte Tidspunkter — det vil sige, naar Falliten er overhængende — foretager Handlinger, ved hvilke han, dog uden derved at søge egen Fordel, retsstridig begunstiger enkelte Kreditorer paa Andres Bekostning, saasom ved at benytte, hvad han har under Hænder, til fortrinsvis at betale enkelte Kreditorer . . . , straffes osv.“; det er altsaa ligefrem en strafbar Handling. Nu siger jeg, at, naar Straffeloven opstiller et saadant Princip, saa er det i højeste Grad stødende, at den Mand, der, om jeg maa bruge det Udtryk, ligefrem er